

GLOBALNI IZZIVI
GLOBALNI PREDMETI

AKCIJE ZA POZITIVNE DRUŽBENE SPREMEMBE

10 korakov za načrtovanje
in izvedbo globalnih akcij
v lokalnem okolju

AKCIJE ZA POZITIVNE DRUŽBENE SPREMEMBE: 10 KORAKOV ZA NAČRTOVANJE IN IZVEDBO GLOBALNIH AKCIJ V LOKALNEM OKOLJU

ZBIRKA GLOBALNI IZZIVI – GLOBALNI PREDMETI

Avtorica:

Alma Rogina

Lektura:

Tadej Turnšek

Grafična prilagoditev:

Dalibor Kazija

Izdajatelj:

Društvo Humanitas – Center za globalno učenje in sodelovanje
Zemljemerska ul. 12, 1000 Ljubljana, Slovenija
www.humanitas.si

Elektronska izdaja,
Ljubljana, 2021

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 66678531
ISBN 978-961-95355-7-8 (PDF)

Publikacija je nastala v okviru projekta *Globalni izzivi – Globalni predmeti* (Global Issues – Global Subjects), ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske unije ter drugih financerjev.

Elektronske različice publikacije ter drugih gradiv, nastalih v okviru projekta Globalni izzivi – Globalni predmeti, so na voljo na spletni strani <https://humanitas.si/baza-gradiv>.

GLOBALNI IZZIVI
GLOBALNI PREDMETI

ZBIRKA GLOBALNI IZZIVI – GLOBALNI PREDMETI

AKCIJE ZA POZITIVNE DRUŽBENE SPREMEMBE

**10 korakov za načrtovanje in izvedbo
globalnih akcij v lokalnem okolju**

Ljubljana, 2021

KAZALO

Uvodnik 5

Kako začeti? 6

10 korakov do akcije 8

Smernice za pripravo in izvedbo globalnih akcij 14

Za navdih – nekaj primerov globalnih akcij v lokalnem okolju 16

Spoznavaj 17 ciljev trajnostnega razvoja 19

Koledar svetovnih dni, ki jih lahko obeležiš z organizacijo globalne akcije v lokalnem okolju 21

UVODNIK

Knjižica, ki je pred teboj, je namenjena vsem, ki želijo po svojih močeh prispevati k spreminjanju sveta na bolje. **Prav vsak izmed nas ima namreč moč in vpliv, da prispeva k pozitivnim spremembam v družbi!**

Knjižica vsebuje:

- **kratek opis**, kaj je globalna akcija in zakaj jo organizirati;
- **10 korakov**, ki ti bodo v pomoč pri načrtovanju in izvedbi globalne akcije;
- **smernice**, ki ti lahko pomagajo preveriti, če je tvoja akcija zastavljena na ustrezen način;
- **nekaj kratkih opisov** akcij za navdih;
- **kratko predstavitev** ciljev trajnostnega razvoja;
- **koledar svetovnih dni**, ki jih lahko obeležiš z organizacijo globalne akcije v lokalnem okolju.

Za **tiskan izvod** te knjižice, **več informacij** o ciljih trajnostnega razvoja ali **nasvet** glede organizacije globalnih akcij v lokalnem okolju nam lahko pišeš na elektronski naslov alma@humanitas.si.

To je bil kratek uvod, zdaj pa V AKCIJO!

KAKO ZAČETI?

KAJ SE TI NA SVETU NE ZDI PRAV, KAJ TE JEZI IN KAJ ŽELIŠ SPREMENITI?

Prvi korak pri načrtovanju akcije je, da ugotoviš, **kaj je zate zares pomembno in zakaj bi bilo to lahko pomembno tudi drugim**. Nato moraš razmisliti, **kaj lahko narediš** in **kako lahko to tudi izpelješ**. Vsebina knjižice, ki je pred tabo, ti bo v 10 korakih pomagala načrtovati in izpeljati globalno akcijo v lokalnem okolju. Pri tem ti bodo v pomoč tudi smernice, s katerimi lahko preveriš, če je tvoja akcija zastavljena na ustrezen način. Za navdih in dodatne ideje si preberi kratke opise akcij, ki so jih izvedli mladi iz Slovenije, ter preveri, kaj so cilji trajnostnega razvoja. Prav pa ti lahko pride tudi koledar svetovnih dni, ki jih lahko obeležiš z organizacijo globalne akcije v lokalnem okolju.

KAJ JE AKCIJA?

Akcija je lahko **vsako dejanje, s katerim se odločiš nekaj spremeniti**. Pri tem je pomembno, da se najprej odločiš, kakšnih sprememb si želiš – pa naj bo to doma, v šoli, v lokalni skupnosti, v državi ali na svetu.

Akcija je torej **prizadevanje za spremembe, za katere si želiš, da bi se uresničile**. To je lahko npr. akcija za zmanjšanje porabe plastenk v šoli, akcija izmenjave rabljenih oblačil, akcija pisanja pozivov političnim odločevalcem, akcija za pomoč begunskim otrokom, akcija za promocijo pravične trgovine, akcija za osveščanje o podnebnih spremembah in tako naprej.

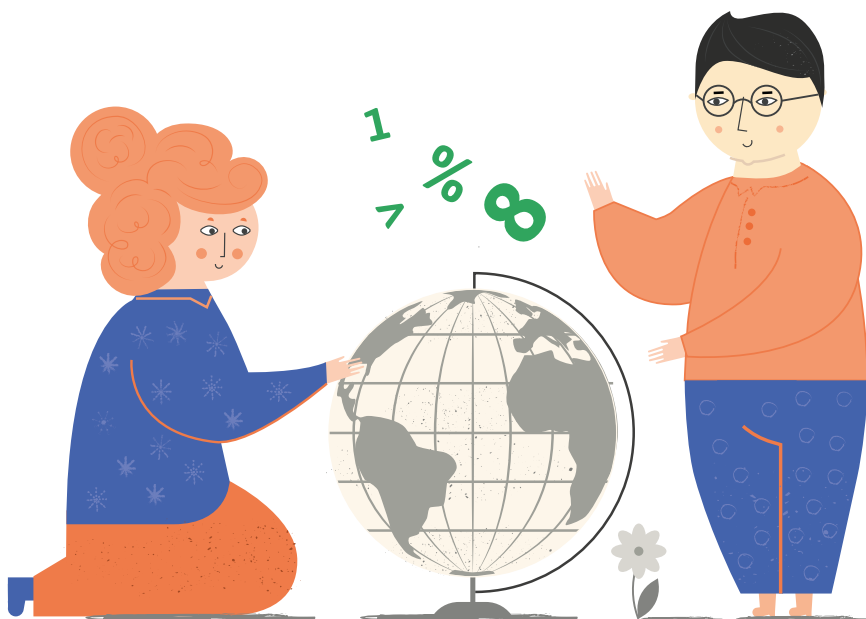
Pomembno je, da o akcijah razmišljaš čim širše, saj **vsaka tvoja odločitev in vsako tvoje dejanje vplivata na številne ljudi in okolje** tako v tvoji bližnji okolici kot tudi drugje po svetu.

IN KAJ JE GLOBALNA AKCIJA?

Naš svet je vedno bolj povezan. Nekateri pravijo, da **svet postaja globalna vas**. Kaj pa to dejansko pomeni? Za lažjo predstavo pomisli, kolikokrat se posladkaš s koščkom čokolade – se ob tem kdaj vprašaš, kje na primer raste kakav, ki je glavna sestavina čokolade, kdo in v kakšnih pogojih je ta kakav pridelal, kolikšno plačilo so dobili delavci in delavke za celodnevno delo na plantaži, kakšen vpliv ima pridelovanje kakava na okolje, kjer uspeva, kje izdelujejo čokolado, kašno pot je morala čokolada prepotovati, da je prišla v tvoje roke?

Podobna vprašanja bi si lahko postavili za vse stvari, ki jih uporabljamo. Seveda nimamo časa, da bi od jutra do večera raziskovali ozadje vseh stvari, ki nas obkrožajo. Pomembno pa je, da se zavedamo, **kako prav vsak izmed nas vpliva na ljudi in okolje**, in se hkrati vprašamo, **kaj od tega se nam ne zdi prav** ter **kaj bi lahko vsak izmed nas naredil drugače** in tako na svoj način prispeval k spremembam za boljši svet. **Vsak izmed nas je namreč obenem del problema in del rešitve.**

Zato je ključnega pomena, da najprej ugotoviš, **katere družbene spremembe želiš omogočiti ali podpreti, nato pa greš v akcijo – globalno akcijo v lokalnem okolju!** Akcijo lahko organiziraš sam oz. sama ali skupaj z drugimi – s sošolci in sošolkami, s prijateljicami in prijatelji, z družinskimi člani ali s kom drugim.

10 KORAKOV DO AKCIJE

KORAK 1 – KAJ JE PROBLEM?

- Razmisli, **kaj dejansko veš o globalnem problemu**, ki ga želiš nasloviti. Če nameravaš v okviru akcije predstaviti dejstva ali statistične podatke, se najprej prepričaj, da so resnični in ažurni ter pridobljeni iz zanesljivih virov.
- Pri raziskovanju ozadja izbranega problema **uporabi čim več različnih virov**. Veliko informacij lahko najdeš na internetnih straneh, vendar ne pozabi tudi na časopise, revije, knjige in druge vire, do katerih imaš dostop v šoli, v knjižnici ali doma. Če ne veš, kje bi bilo najbolje poiskati informacije, ki jih potrebuješ, **vprašaj katerega izmed učiteljev ali učiteljic!**
- **Informacije zbiraj in shranjuj na organiziran način**, saj ti bo to kasneje olajšalo delo. Označi in shrani si le tiste informacije, ki so zares pomembne in dejansko povezane s problemom, ki ga želiš nasloviti. Pri tem imej v mislih, da je nemogoče prebrati in preveriti prav vse, kar je o določeni temi napisano.

KORAK 2 – KAKO PREDSTAVITI IDEJO?

- Pri predstavitvi ideje drugim je pomembno, da jo predstaviš **hitro in razumljivo**. Pri tem imej vedno v mislih dvojce: **V čem je težava? Kaj si želiš spremeniti?**
- Ali lahko svoje sporočilo preneseš drugim **v nekaj besedah** ali bi za to potreboval oz. potrebovala **več časa**? Si lahko za predstavitev ideje izmisliš **slogan**? Lahko problem predstaviš na način, ki bo **pritegnil pozornost**?
- Ko razmišljaš o predstavitvi svoje ideje, ne pozabi, da **sam oz. sama veš o problemu veliko več kot ostali**, ki morda sploh ne vejo, da ta problem obstaja. Zato upoštevaj enostavno pravilo: **tvoje sporočilo mora biti kratko, jasno in privlačno!**

KORAK 3 – KDO LAHKO PRISPEVA K SPREMEBAM, KI SI JIH ŽELIŠ?

- Preden se odločiš drugim predstaviti svojo idejo, razmisli, **kdo lahko dejansko prispeva k spremembam, ki si jih želiš**. Odgovor na to vprašanje bo vplival na to, komu boš svojo idejo predstavil oz. predstavila ter na kakšen način.

- Razmisli, **kakšen način predavitve ideje bi bil najbolj primeren za tvojo publiko** – zabaven in inovativen ali bolj resen in že znan način? Pri tem ne pozabi, da ima tudi večina odraslih rada **zabavna in nenavadna sporočila!**
- Pripravi si **seznam vseh ljudi, ki bi jim lahko predstavil oz. predstavila svoje sporočilo**, ter razmisli, na kakšen način bi bilo to najbolj smiselno narediti. To so lahko na primer:
  - sošolci in sošolke,
  - prijatelji in prijateljice,
  - starši ali skrbniki,
  - sosedi in sosede,
  - učitelji in učiteljice,
  - ravnatelj oz. ravnateljica,
  - lokalna skupnost,
  - druge šole,
  - poslanci in poslanke,
  - drugi.

KORAK 4 – KAKO SESTAVIŠ SVOJO EKIPO?

- **Kdo in na kakšen način ti lahko pomaga pri akciji?** Pomisli na vse, ki bi ti lahko priskočili na pomoč ali celo postali del tvoje ekipe – na šoli, doma ali v lokalni skupnosti.
- To je lahko nekdo, ki:
  - je kreativen in ima umetniško žilico;
  - je komunikativen;
  - lahko hitro razširi tvoje sporočilo ali ga naredi bolj opaznega;
  - si želi podobnih sprememb kot ti;
  - se čuti povezanega s problemom;
  - ima vpliv in lahko pomaga širiti tvoje sporočilo;
  - ima dobre zvočnike 😊.
- Preden druge povabiš k sodelovanju ali jih prosiš za pomoč, **se prepričaj, da je tvoje sporočilo jasno**, saj jih bo na ta način lažje prepričati, da se ti pridružijo.

KORAK 5 – KAKO TOREJ ZASNOVATI AKCIJO?

- Ko imaš v glavi jasno sporočilo in veš, komu in na kakšen način (zabaven ali resen) ga želiš posredovati, razmisli, **v kakšni obliki lahko to storiš (upoštevaj organizacijske in finančne zmožnosti)**.

- Tukaj je **nekaj predlogov za predstavitev**, na seznam pa **dodaj še svoje zamisli**:

- plakati,
- peticija,
- natečaj,
- ulična akcija (»flash mob«),
- skeč,
- članek,
- video,
- fotografska razstava,
- tekmovanje,
- protest.

- Ob izbiri načina predavitve razmisli o tem, **kakšen način bi bil najbolj primeren za posamezno ciljno skupino**. Če želiš svoje sporočilo predati različnim skupinam ljudi, lahko uporabiš **več različnih pristopov**.
- Ne glede na to, kateri način za predstavitev se ti zdi najboljši, ne pozabi, da je **pomembno, da doseže čim več ljudi**. Tako lahko npr. video izgleda super, če dobiš publiko, da si ga ogleda, toda sporočilo na plakatu lahko doseže večje število ljudi, če ga le postaviš na pravo mesto!
- **Še nekaj praktičnih nasvetov**:
  - **Informacije**, ki jih je zanimivo slišati, morda niso tako zelo zanimive za branje!
  - Pomembno je, da **predstavitev ustreza vsebini** tvojega sporočila!
  - Če izbereš več pristopov, se prepričaj, da imajo **vsi enako sporočilo**!

KORAK 6 – KAKŠNE SO TVOJE REALNE ZMOŽNOSTI?

- Po vseh idejah, ki so se ti porodile za akcijo, si vzemi čas za premislek o tem, **kakšne so dejansko realne možnosti za izvedbo**. Primer: Ne moreš spremeniti sveta, lahko pa vplivaš na spremembo netrajnostnih praks v svoji lokalni skupnosti. **Pomembno je, da razmišljaš čim širše in čimbolj realno!**
- **Kdaj lahko akcijo dejansko izvedeš?** Upoštevaj svoj urnik in vse obveznosti, ki jih imaš.
- **Kaj vse potrebuješ za izvedbo?** Razmisli o **stvareh**, ki jih potrebuješ (npr. zvočniki, mikrofoni, električni podaljšek, stojnica), o **storitvah**, ki bi bile potrebne za izvedbo (npr. oblikovanje, tisk, prevoz), o **ljudeh**, ki jih potrebuješ v ekipi, o **primernem prostoru**, pa tudi o tem, **kaj bi šlo lahko pri izvedbi akcije narobe** (slabo vreme, negativen odziv publike ipd.).

- **Koliko denarja potrebuješ za organizacijo?** Naredi si pregleden izračun vseh stroškov in razmisli, če si to lahko privoščiš.
- Ko imaš pred seboj celoten seznam, ga še enkrat preglej in **razmisli o potrebnih spremembah**:
  - Imaš **dovolj časa** za organizacijo? Lahko akcijo organiziraš v krajšem času?
  - Razmisli, na kakšen način lahko **zmanjšaš predvidene stroške**. Si lahko katero od stvari, ki jih potrebuješ, izposodiš ali najameš, namesto da jo kupiš, ali jo celo izdelaj doma (npr. stojalo za plakat)?
  - Ti lahko pri urejanju videa **pomaga kdo** od staršev ali sosedov?
  - Se lahko dogovoriš za **brezplačen tisk letakov** v bližnji tiskarni?
  - Se lahko na občini dogovoriš za **nižjo ceno** ali brezplačen najem stojnice?
  - Lahko najdeš prostor za izvedbo akcije, ki bo primeren tudi **v primeru slabega vremena?**
  - Lahko v ekipo povabiš še koga, ki ima **potrebna znanja in veščine** za izvedbo akcije?
  - Med stroške prištej tudi **nekaj denarja za praznovanje** po zaključeni akciji (npr. denar za nakup sladoleda, sadja, prigrizkov, avtobusnih vozovnic za izlet, vstopnic za kino ipd.).
- Ne pozabi, da sta za dobro organizacijo akcije potrebni **potrpežljivost in fleksibilnost**, in da je treba včasih **sprejeti kompromise**. Ne pozabi pa tudi na to, da je **marsikaj možno, če verjameš v svojo idejo in se zares potrudiš!**

KORAK 7 – PRIPRAVA AKCIJSKEGA NAČRTA

- Naslednji korak je **priprava akcijskega načrta**, ki bo tebi in tvoji ekipi omogočil dobro izvedbo akcije.
- V akcijskem načrtu naj bo jasno zapisano, **kdo in kdaj** bo kaj naredil ter kdo je za kaj **odgovoren**.
- Akcijski načrt naj vsebuje tudi **natančen urnik**, v katerem so zapisane vse **naloge in odgovorne osebe**. Urnik naj bo dostopen celotni ekipi, tako da ima vsak možnost kadarkoli preveriti, kaj se dogaja in kdaj.
- Pri pripravi urnika **upoštevaj časovno razporeditev nalog med člani in članicami ekipe** – nekdo bo moral svojo nalogo dokončati, preden bo lahko naslednja oseba opravila svojo nalogo. Primer: Plakat je treba najprej oblikovati, šele nato ga je mogoče natisniti in razstaviti; peticijo je treba najprej napisati in oblikovati, šele nato lahko začnete zbirati podpise.

- Da se bodo vsi člani in članice ekipe držali akcijskega načrta in sledili zastavljenim ciljem, moraš **akcijski načrt redno spremljati**. Če se izkaže, da ga je treba spremeniti, o spremembah pravočasno obvesti celotno ekipo.

KORAK 8 – DOKUMENTIRANJE AKCIJE

- Za uspeh akcije je potrebno njen **potek dokumentirati in zbirati različna dokazila**. Vsa dokazila o akciji bodo kasneje tudi zabaven spomin na to, kako je vse skupaj potekalo in kdo vse je sodeloval pri pripravi in izvedbi.
- Ne glede na obliko akcije vedno **sproti dokumentiraj** njen potek. Primer: Če akcija vključuje anketo, skrbno zbiraj vse odgovore (na listih papirja, v obliki spletnega vprašalnika ali posnetkov s telefonom). Če akcija vključuje skeč ali protest, fotografiraj ali posnemi video ipd.
- Pri zbiranju dokazil **imej v mislih, da jih boš kasneje delil oz. delila z drugimi** (v šoli ali lokalni skupnosti, na spletu ali v časopisu, v radijski ali televizijski oddaji ipd.) – na ta način se bo novica o tvoji akciji lahko še bolj širila naokoli, doseg in uspeh akcije pa bo še večji!
- Preden začneš zbirati dokazila, še enkrat **razmisli o organizacijskih zadevah**:
  - **Katera** bodo glavna dokazila o poteku in uspehu akcije, ki bodo uporabna za predstavitev akcije?
  - **Kako** bi bilo najbolj smiselno shranjevati dokazila, da bodo po koncu akcije vsa zbrana na enem mestu?
  - **Komu, kdaj in na kakšen način** bi bilo najbolje predstaviti dokazila o izvedeni akciji, da bi imela ta še večji učinek?

KORAK 9 – NAJ SE ŠIRI GLAS!

- **Po uspešno izvedeni akciji je čas, da za njen uspeh izve čim več ljudi!** Skupaj s člani in članicami ekipe razmislite, kako bi lahko z novico o akciji dosegli čim širši krog ljudi.
- Preglej vsa dokazila o poteku akcije in razmisli, kako jih lahko na čim bolj **zanimiv in privlačen način** predstaviš drugim.
- Razmisli tudi o tem, **kdaj bi bil najbolj primeren čas za predstavitev in kje bo ta potekala**. Preveri možnosti za predstavitev v šoli, mladinskem centru, na glavnem trgu, v televizijski ali radijski oddaji, pred parlamentom ali pa kar v njem – **vse je možno!**
- **Bolj zanimiva** bo predstavitev akcije, **bolj odmevna** bo novica o njej!

KORAK 10 – ČAS ZA PRAZNOVANJE IN NOVE IDEJE

- Na koncu ne pozabi, da je treba **uspeh vedno proslaviti skupaj z vsemi, ki so sodelovali pri organizaciji akcije!** Z ekipo se dogovorite, kdaj, kje in na kakšen način boste praznovali uspešno izvedeno izvedbo akcije – v šoli, na igrišču, v mestu, na izletu. **Važno je, da se imate fajn!**
- Ne pozabi se **zahvaliti tudi ostalim**, ki so na kakršenkoli način prispevali k pripravi in izvedbi akcije, tudi če je bila njihova vloga majhna.
- **Ljudje se vedno učimo iz napak.** Z ekipo se pogovorite:
  - Kaj ste pri organizaciji akcije naredili dobro?
  - Ste se držali zastavljenega akcijskega načrta ali ste ga spremenili?
  - Je šlo kaj narobe?
  - Kaj bi lahko naredili bolje?
  - Kaj bi lahko naredili drugače?
  - Kako ste sodelovali kot ekipa?
  - Kako ste razrešili napetosti, če so se pojavile?
  - Kako so se odzivali ljudje, ki so bili vaša glavna ciljna publika?
  - Koliko ljudi je doseglo glavno sporočilo akcije?
  - Bi lahko rezultate akcije predstavili na drugačen način?
  - Kaj ste se naučili med pripravo in izvedbo akcije?
- Razmisli tudi o **nadaljnem sodelovanju** z ekipo. **Ima kdo že kakšno idejo za novo akcijo?**

SMERNICE ZA PRIPRAVO IN IZVEDBO GLOBALNIH AKCIJ

Pri razmisleku o idejah za pripravo in izvedbo globalnih akcij v lokalnem okolju ti lahko pomagajo tudi spodnja vprašanja. Na ta način bo **akcija skladna s pristopom globalnega učenja, ki izpostavlja medsebojno povezanost ljudi in okolja po vsem svetu**. Odgovori na vprašanja ti lahko pomagajo **kritično oceniti tvoj akcijski načrt**. Pri vprašanjih, na katera boš odgovoril oz. odgovorila z »NE«, si **vzemi čas za razmislek o možnih spremembah akcijskega načrta**. Ob tem lahko dobiš tudi dodatne ideje za organizacijo akcije!

1. Ali tvoja ideja za akcijo naslavlja povezanost in soodvisnost sveta – povezave med ljudmi z različnih koncev sveta in dejstvo, da z našim življenjskim slogom vplivamo drug na drugega in na okolje tako v naši bližnji kot tudi daljni okolici?

DA / NE

2. Ali tvoja ideja za akcijo spodbuja izbrano publiko k zavedanju, da smo vsi del problema in del rešitve? Ali bo publika med akcijo lahko razmišljala o možnih rešitvah?

DA / NE

3. Ali pri raziskovanju problema, ki ga želiš z akcijo nasloviti, uporabljaš različne in preverjene vire informacij?

DA / NE

4. Ali pri predstavljanju ljudi (npr. pripadnikov in pripadnic določene etnične, verske, družbene, spolne, socialne skupnosti) ali krajev (npr. posameznih držav, regij, celin) posebno pozornost namenjaš temu, da ne uporabljaš negativnih ali žaljivih stereotipnih podob?

DA / NE

5. Ali bo akcija ljudi spodbudila, da si bodo zastavili vprašanja o ozadju predstavljenega problema (npr. zakaj, kdo, v čigavem interesu, kakšne so posledice za ljudi in okolje itd.)?

DA / NE

6. Ali meniš, da bo akcija motivirala ljudi, da se tudi sami aktivirajo in postanejo aktivni na izbranem področju tudi po zaključku akcije?

DA / NE

7. Ali nameravaš pri predstavitvi akcije predstaviti širši kontekst uporabljenih podob in situacij (npr. ljudi in krajev na fotografijah ali videoposnetkih, v besedilih) ter njihove vire?

DA / NE

8. Ali ob pripravi akcijskega načrta razmišljaš o dolgoročnih učinkih akcije in o njenem vplivu na lokalno in globalno okolje?

DA / NE

9. Ali bo imela publika po zaključku akcije možnost svobodno spregovoriti o svojih občutkih, mislih in izkušnjah? Ste ti in tvoja ekipa poleg pohval pripravljeni sprejeti tudi kritiko koga izmed publike?

DA / NE

ZA NAVDIH – NEKAJ PRIMEROV GLOBALNIH AKCIJ V LOKALNEM OKOLJU

NAKUP, NAKUP, UBOGA GMAJNA

Z razstavo *Nakup, nakup, uboga gmajna* so mladi iz Posavja in hkrati člani in članice gibanja Mladi za podnebno pravičnost želeli opozoriti na družbene in okoljske probleme, ki jih povzročata pretirana potrošnja. Z njo so želeli obiskovalce in obiskovalke spodbuditi h kritičnemu premisleku o njihovem načinu življenja in o smeri, v katero se razvijajo Brežice, ter o posledicah, ki jih ima to na ljudi in okolje. Hkrati so želeli usmeriti pozornost na dediščino vseslovenskega kmečkega upora, ki je divjal tudi v Brežicah, ter pokazati, da nam je preteklost lahko v poduk in opozorilo. Razstavo so otvorili januarja 2020 s krajšim pogovorom o namenu razstave in manjšo pogostitvijo, spremljevalni dogodek pa je bila tudi izmenjevalnica oblačil, kjer so si lahko obiskovalci in obiskovalke osvežili garderobo. Na ta način, s spodbujanjem izmenjave oblačil, je imel dogodek tako praktičen kot tudi vsebinski pridih trajnosti.

- Več o gibanju Mladi za podnebno pravičnost: <https://www.facebook.com/mladizapodnebnopravicnost>.

BODI NEŽEN, PLANET TI BO HVALEŽEN

Osem učencev in učenk, ki so na OŠ Gornja Radgona v letu 2019 obiskovali 8. razred, ter njihova učiteljica in mentorica projekta Vera Granfol so od prvega dne šolskega leta 2019/2020 v šolo prihajali v istih oblačilih. Isto majico in iste kavbojke so v šoli nosili vsak dan, oblačila so prali le med vikendom oz. ko je bilo res nujno, v čim manjši količini vode, z minimalno količino pralnega praška in brez mehčalca. Oblačila so sušili na soncu in vetru, dokler jim je vreme to dopuščalo. Z akcijo so želeli opozoriti na številne svetovne probleme, ki so neposredno povezani s proizvodnjo oblačil: na dolgotrajno razgradnjo umetnega tekstila, preveliko uporabo vode, pesticidov in insekticidov pri gojenju bombaža, na kemikalije pri barvanju tekstila ter na onesnaževanje z izpusti pri dolgih transportnih poteh oblačil. Opozoriti so želeli tudi na nehumane pogoje dela, na nepravilno plačilo, na izkoriščanje otrok in na prekomerno potrošništvo. Učenci in učenke so svojo aktivnost predstavili tudi takratnemu ministru za okolje in prostor Simonu Zajcu.

- Več o akciji: <https://www.prlekija-on.net/lokalno/23286/minister-sprejel-ucence-os-gornja-radgona-ki-so-bili-100-dni-v-istih-oblacilih.html>.

SPOZNAVANJE OSEB Z MIGRANTSKO IZKUŠNJO

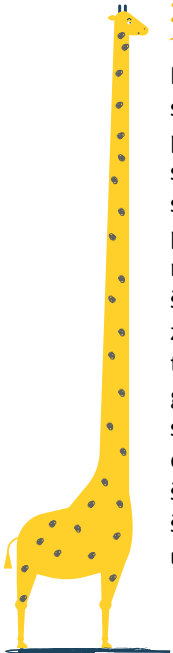
Ob pripravi na gledališko igro Društva Humanitas Skozi oči *begunca* se je 2.A razred Gimnazije Ptuj odločil, da v okviru razredne skupnosti izvede projekt z migracijsko tematiko. V razredu sta bili tudi dijakinji, ki sta se v Slovenijo priselili iz Bosne. Obe prihajata iz Tuzle, a se prej nista poznali. Sošolci in sošolke so ju povprašali, če sta pripravljene z njimi deliti svojo izkušnjo, in obe sta se prijazno odzvali. Dijaki in dijakinje so po skupinah pripravili vprašanja za sošolke na različne teme: občutki ob odhodu in priselitvi, pomisleki in strahovi, podobnosti in razlike v prežvljanju prostega časa, običajih in načinu druženja, o šolskem sistemu, o jezikovnih pregradah ... Po izvedeni delavnici so se skupaj odločili, da posnamejo še krajši video z intervjuji. Cilj akcije je bil, da za trenutek stopijo v čevlje svojih dveh sošolk z migrantsko izkušnjo. V pogovoru po akciji se je izkazalo, da so spoznali marsikaj, kar jim je bilo prikrito, čeprav so bili sošolci že leto dni. Izkušnjo so ocenili kot dragoceno, saj se premalokrat poskusijo živeti v situaciji oseb, ki so iz kakršnihkoli razlogov prisiljene v selitev v drugo državo. Dekleti sta svoj razmislek o sodelovanju v akciji delili tudi v člankih za Časoris, ki je objavil njuni zgodbi *Pogrešam naš park* v Tuzli in *Na Ptuju sem spoznala veliko dobrih ljudi*.

1
7 %

- Članek 1: <https://casoris.si/pogresam-nas-park-v-tuzli>.
- Članek 2: <https://casoris.si/na-ptuju-sem-spoznala-veliko-dobrih-ljudi>.

ZATE, ZAME, ZA SVET

Na OŠ Bičevje v Ljubljani so se v šolskem letu 2017/2018 s šolsko skupnostjo priključili gibanju Društva Humanitas *Zate, zame, za svet* in posneli svoja lastna video sporočila o tem, zakaj so del gibanja in zakaj smo vsi delček istega sveta. Učenci in učenke so želeli v sporočilih svojim sovrstnikom in sovrstnicam, pa tudi odraslim, osvetliti dejstva o globalni povezanosti sveta ter o odgovornosti, ki jo prav vsak izmed nas nosi za naš skupen planet. Sporočili so, da je čas, da ljudje spremenimo svoje škodljive navade in z odgovornejšim ravnanjem pokažemo, da nam je mar za naš planet, za ljudi in za naravo. Na šolskem dvorišču so organizirali tudi odmeven javni dogodek, ki so ga poimenovali po Humanitasovem gibanju (*Zate, zame, za svet*), namenjen pa je bil tako mlajšim kot tudi starejšim. Dogodek je bil humanitarne narave, sodelovalo je več nevladnih organizacij, ki sodelujejo z osebami z migrantsko ali begunsko izkušnjo, šola pa je s pomočjo prostovoljnih prispevkov zbrala tudi sredstva za šolanje deklice iz Indije. Med sodelujočimi je bilo kar nekaj znanih obrazov učencev in učenek, ki so že zaključili šolanje na OŠ Bičevje in so se z

veseljem odzvali povabilu na humanitarni dogodek. Med njimi sta bila kot posebno presenečenje večera tudi Murat in Jose, ki sta s svojim komadom *Od ljudi za ljudi* publiko spomnila na stanje v družbi in jo spodbudila k medsebojnemu spoštovanju in multikulturni družbi ter k ustvarjanju lepših odnosov med različnimi ljudmi istega sveta.

- Več o akciji: <https://www.o-bicevje.lj.edus.si/zate-zame-za-svet>.
- Video sporočila: <https://www.youtube.com/watch?v=RD55RSuHZoY&list=PL1cuQD9mi4fHzmY7jrTMXgZWTKlPakx5k>.

POZOR, HUDA ZEMLJA!

Mladi okoljski aktivisti in aktivistke iz Litije ter člani in članice gibanja Mladi za podnebno pravičnost so novembra 2019 na ogled postavili razstavo na temo okoljske krize z naslovom *Pozor, huda Zemlja! Življenje na lastno odgovornost*. Likovna in literarna dela so prispevali učenci in učenke OŠ Litija, člani in članice društva Lila ter samostojni avtorji in avtorice. Razstavo so otvorili v Knjižnici Litija s krajšim kulturnim programom, kjer so s plesno točko na temo problematike požiganja gozdov sodelovale plesalke Glasbene šole Litija. V govoru so izpostavili kritičnost trenutnega stanja in publiko spodbudili k ukrepanju. Zaključili so z recitacijo pesmi, ki se preko odgovornosti človeka in konkretne problematike dotikajo podnebne krize. Prebrali so tudi literarno delo *Čudoviti*, ki so si ga obiskovalci in obiskovalke lahko ogledali na razstavi. Po kulturnem programu so v sodelovanju z Univerzo tretjega življenjskega obdobja izvedli posvet z naslovom *O podnebni krizi na okrogli mizi*, kjer so se poleg splošne problematike poglobili tudi v težave na lokalni ravni. K ustvarjanju dogodka so povabili veliko raznolikih skupin in na ta način poleg same tematike razstave opomnili še na pomembnost sodelovanja različnih ljudi in skupin pri spopadanju s podnebno krizo.

- Več o razstavi: <https://mclitija.si/pozor-huda-zemlja-zivljenje-na-lastno-odgovornost>.

*Opise primerov globalnih akcij sta pripravili Manca Šetinc Vernik in Viktorija Kos.

SPOZNAJ 17 CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Cilji trajnostnega razvoja (angl. Sustainable Development Goals) so del razvojnega načrta, ki se imenuje **Agenda 2030 za trajnostni razvoj** in ga je leta 2015 sprejelo 193 držav članic Organizacije združenih narodov, tudi Slovenija. Posebnost tega razvojnega načrta so **univerzalnost, kompleksnost in vizija za doseganje pozitivnih sprememb na svetu**.

Univerzalnost pomeni, da **razvojni načrt velja za vse države** in da so **vse države, ki so sporazum podpisale, obvezane prispevati k doseganju zastavljenih ciljev**. Geslo načrta je »ne pozabimo na nikogar« in pomeni, da bomo z razvojnimi načrtom **prispevali k doseganju blaginje za vse ljudi**, še posebej za tiste, ki živijo v stiskah in pomanjkanju. Načrt temelji tudi na **medsebojni povezanosti in nedeljivosti vseh 17 ciljev trajnostnega razvoja** – za doseganje enega cilja se je pogosto treba spopasti s težavami, ki so povezane z drugimi cilji, poleg tega pa je pomembno, da cilje obravnavamo kot celoto.

Agenda 2030 spodbuja države, podjetja, organizacije pa tudi vse državljane in državljanke sveta, da si skupaj prizadevamo za doseganje zastavljenih ciljev in na ta način **vsak po svojih močeh prispevamo k ohranjanju okolja in k boljšemu življenju za vse ljudi tega sveta ter za bodoče generacije**.

V nadaljevanju si oglej ikone, ki predstavljajo vseh 17 ciljev trajnostnega razvoja.

VEČ O CILJIH TRAJNOSTNEGA RAZVOJA:

- **PODROBEN OPIS** posameznih ciljev najdeš na www.globalni-cilji.si (v slovenščini) ali <https://www.globalgoals.org> (v angleščini).
- **OGLEJ** si tudi simpatičen video »Največja svetovna učna ura« na <https://worldslargestlesson.globalgoals.org/resource/theworlds-largest-lesson-slovenscina>, kjer so na voljo tudi številna gradiva in ideje za globalne akcije z vsega sveta.

KOLEDAR SVETOVNIH DNI, KI JIH LAHKO OBELEŽIŠ Z ORGANIZACIJO GLOBALNE AKCIJE V LOKALNEM OKOLJU

JANUAR

4.	Svetovni dan Braillove pisave
6.	Svetovni dan vojnih sirot
16.	Svetovni dan religij
24.	Mednarodni dan izobraževanja
26.	Svetovni dan okoljske vzgoje
27.	Svetovni dan spomina na žrtve holokavsta
28.	Svetovni dan zasebnosti

FEBRUAR

2.	Svetovni dan mokrišč
4.	Svetovni dan boja proti raku
6.	Svetovni dan ničelne tolerance do pohabljanja ženskih spolovil
11.	Mednarodni dan žensk in deklet v znanosti
13.	Svetovni dan radia
20.	Svetovni dan socialne pravičnosti
21.	Mednarodni dan maternega jezika

MAREC

1.	Dan brez diskriminacije
3.	Svetovni dan prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst
4.	Svetovni dan inženirstva za trajnostni razvoj
6.	Svetovni dan varčevanja z energijo
8.	Mednarodni dan žena
19.	Svetovni dan socialnega dela
20.	Mednarodni dan sreče
21.	Mednarodni dan gozdov
22.	Svetovni dan voda

APRIL

- 4. Svetovni dan brezdomnih in zapuščenih živali
- 6. Mednarodni dan športa za razvoj in mir
- 7. Svetovni dan zdravja
- 8. Svetovni dan Romov
- 22. Svetovni dan Zemlje
- 23. Svetovni dan knjige in avtorskih pravic
- 25. Svetovni dan boja proti malariji
- 28. Svetovni dan varnosti in zdravja pri delu
- 29. Mednarodni dan medgeneracijske solidarnosti

MAJ

- 1. Mednarodni dan dela
- 3. Svetovni dan svobode tiska
- 5. Mednarodni dan higiene rok
- 10. Svetovni dan gibanja za zdravje
- 13. Svetovni dan pravične trgovine
- 15. Svetovni dan podnebnih sprememb
- 17. Mednarodni dan boja proti homofobiji in transfobiji
- 18. Svetovni dan recikliranja
- 20. Svetovni dan čebel
- 21. Svetovni dan kulturne raznolikosti za dialog in razvoj
- 22. Mednarodni dan biotske raznovrstnosti
- 28. Svetovni dan sonca

JUNIJ

- 3. Svetovni dan kolesarjenja
- 4. Mednarodni dan nedolžnih otrok žrtev nasilja
- 5. Mednarodni dan okolja
- 7. Svetovni dan varnosti hrane
- 8. Svetovni dan oceanov
- 12. Svetovni dan boja proti otroškemu delu
- 15. Svetovni dan vetra
- 17. Svetovni dan boja proti širjenju puščav in suše
- 18. Svetovni dan očetov
- 20. Svetovni dan beguncev
- 26. Svetovni dan podpore žrtvam mučenja

JULIJ

3.	Mednarodni dan brez plastičnih vrečk
4.	Mednarodni dan zadrug
11.	Svetovni dan prebivalstva
15.	Svetovni dan spretnosti mladih
18.	Mednarodni dan Nelsona Mandele
23.	Svetovni dan kitov in delfinov
26.	Mednarodni dan ohranjanja ekosistema mangrov
30.	Svetovni dan boja proti trgovanju z ljudmi

AVGUST

9.	Mednarodni dan staroselskih ljudstev sveta
12.	Mednarodni dan mladih
19.	Svetovni dan humanitarnosti
23.	Mednarodni dan spomina na trgovino s sužnji in njeno ukinitvev
29.	Mednarodni dan boja proti jedrskim poskusom
30.	Mednarodni dan izginulih

SEPTEMBER

5.	Mednarodni dan dobrotelčnosti
7.	Mednarodni dan čistega zraka za modro nebo
8.	Mednarodni dan pismenosti
11.	Svetovni dan prve pomoči
15.	Mednarodni dan demokracije
16.	Mednarodni dan zaščite ozonske plasti
18.	Mednarodni dan enakega plačila
21.	Mednarodni dan miru
26.	Svetovni dan kontracepcije
28.	Svetovni dan pravice vedeti
29.	Mednarodni dan ozaveščanja o zavrženi hrani

OKTOBER

1.	Mednarodni dan starejših
2.	Mednarodni dan nenasilja
4.	Svetovni dan varstva živali

5.	Svetovni dan učiteljev
7.	Svetovni dan dostojnega dela
9.	Svetovni dan pošte
10.	Svetovni dan boja proti smrtni kazni
11.	Mednarodni dan deklic
15.	Mednarodni dan bele palice
16.	Svetovni dan hrane
17.	Svetovni dan boja proti revščini
31.	Svetovni dan mest

NOVEMBER

6.	Mednarodni dan preprečevanja izkoriščanja okolja v času vojne in oboroženih spopadov
9.	Mednarodni dan boja proti fašizmu in antisemitizmu
10.	Svetovni dan znanosti za mir in razvoj
16.	Mednarodni dan strpnosti
19.	Svetovni dan stranišč
20.	Svetovni dan otroka
21.	Svetovni dan pozdrava
25.	Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami in deklicami
29.	Mednarodni dan solidarnosti s palestinskim ljudstvom

DECEMBER

1.	Svetovni dan boja proti aidsu
2.	Mednarodni dan odprave suženjstva
3.	Mednarodni dan oseb s posebnimi potrebami
5.	Mednarodni dan prostovoljstva za ekonomski in socialni razvoj
9.	Mednarodni dan boja proti korupciji
10.	Svetovni dan človekovih pravic
11.	Mednarodni dan gora
18.	Svetovni dan migrantov
20.	Svetovni dan človeške solidarnosti

ZAPISKI

A series of horizontal yellow lines for writing, starting below a wavy red line and extending to the bottom of the page.

Društvo Humanitas – Center za globalno učenje in sodelovanje je nevladna, neprofitna in neodvisna organizacija, ki od leta 2000 deluje na področju globalnega učenja in programa podpore otrokom in lokalnim skupnostim. Z izobraževanjem in informiranjem o globalnih izzivih poskušamo ozaveščati o globalni soodvisnosti ter o vlogi, ki jo kot posamezniki in posameznice igramo v svetu. S spodbujanjem strpnosti, odgovornosti, pravičnosti in spoštovanja človekovih pravic želimo ljudi, še posebej pa mlade, spodbuditi k aktivnemu vključevanju v družbo ter do družbe in okolja odgovornemu načinu življenja.

Več informacij o delovanju Društva Humanitas je na voljo na spletni strani www.humanitas.si in na FB profilu <https://www.facebook.com/humanitas.drustvo>.